

ด่วนที่สุด
ที่ พม ๕๓๑๔/ ๘๕๐๕



ก.ว. 250
วันที่ 19 ก.ค. 60
เวลา 13.30
สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ศ24663
รับที่ : ๘9648/60
วันที่ : 19 ก.ค. 60 เวลา : 13:30

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
เลขที่ ๑๐๓๔ ถนนกรุงเกษม แขวงมหานาค
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐

เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มคนไร้บ้าน

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี จำนวน ๑ ฉบับ
๒. วิดีทัศน์รายงานความคืบหน้าโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มคนไร้บ้าน จำนวน ๑ แผ่น

ด้วยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ขอเสนอเรื่อง รายงานผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มคนไร้บ้าน มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๒) รวมทั้งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๙ ที่กำหนดให้เสนอเรื่องนี้ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเรือเอก ณรงค์ พิพัฒนาศัย) กำกับการบริหารราชการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๙ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบในหลักการแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่อยู่อาศัย ๑๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๘) ตามที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เสนอ โดยเร่งรัดการดำเนินโครงการสำคัญของรัฐบาลก่อน เช่น โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลองลาดพร้าว

๑.๒ เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้เสนอเรื่องขอความเห็นชอบโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มคนไร้บ้าน ต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มคนไร้บ้าน ซึ่งถือเป็นกลุ่มคนจนสุดที่ได้มีการเรียกร้องรัฐบาลให้ความช่วยเหลือ และเป็นการดำเนินนโยบายรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาความยากจนลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างโอกาสการเข้าถึงสวัสดิการสังคมและที่อยู่อาศัย ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๙

๑.๓ ในการประชุมเมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๙ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบในหลักการตามที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เสนอขอความเห็นชอบโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มคนไร้บ้านต่อคณะรัฐมนตรี คือ การดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มคนไร้บ้าน ๒ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐) ดำเนินการตามเป้าหมายที่ได้มีการสำรวจคนไร้บ้านในปี ๒๕๕๓ ใน ๓ เมืองใหญ่ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดขอนแก่น เป้าหมาย ๖๙๘ ครอบครัว ๑,๓๙๕ คน งบประมาณ ๑๑๘.๖๐ ล้านบาท โดยดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ให้สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) นำเงินที่ได้รับจัดสรรจากโครงการบ้านมั่นคงมาใช้จ่ายในโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มคนไร้บ้าน ตามความจำเป็นเร่งด่วนและเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณทั้งหมดในงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ พร้อมทั้งให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้รับความเห็นของสำนักงานงบประมาณและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไปพิจารณาดำเนินการด้วย

/๒. เหตุผล...

๒. เหตุผลความจำเป็นในการเสนอคณะรัฐมนตรี

เป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลที่เร่งดำเนินการ เพื่อแก้ไขปัญหากลุ่มคนไร้บ้าน และพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มคนไร้บ้าน เป็นการดำเนินนโยบายรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาความยากจนลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสการเข้าถึงสวัสดิการสังคมและที่อยู่อาศัย ซึ่งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๙

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ ภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๐

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริง

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตคนไร้บ้าน กลุ่มคนไร้บ้าน ร่วมกับเครือข่ายคนไร้บ้านและภาคประชาสังคม โดยบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มคนไร้บ้าน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มคนไร้บ้านเป็นไปตามแนวทางและข้อสั่งการ จึงได้จัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มคนไร้บ้าน สารสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๔.๑ ข้อเท็จจริงของเรื่อง

กลุ่มผู้มีรายได้น้อย/คนจนเมืองมีความแตกต่างหลากหลายอาชีพและวิถีการดำรงชีวิตและสังคมที่แตกต่างกันระหว่างคนจนในชุมชนแออัด คนจนบุกรุกที่ดินที่กระจัดกระจาย คนจนขายแรงงานตามห้องเช่าราคาถูก คนไร้บ้านที่อาศัยอยู่ตามที่สาธารณะ และคนจนด้อยโอกาสอื่น ๆ เมื่อปี ๒๕๕๓ เครือข่ายคนไร้บ้านร่วมกับมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัยได้ทำการสำรวจคนไร้บ้าน โดยนิยามคำว่า “คนไร้บ้าน” หมายถึง “คนที่พักอาศัยในที่สาธารณะ โดยมีเจตนาและมีพฤติกรรมการอยู่อาศัยในพื้นที่อย่างชัดเจน เป็นกลุ่มคนที่ไม่มีความสามารถในการเข้าถึงที่อยู่อาศัยในรูปแบบใด ๆ ได้ ไม่มีบ้านเป็นของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นบ้านมาตรฐาน หรือ บ้านในสลัม ไม่มีความสามารถในการจ่ายค่าที่อยู่อาศัย แม้แต่ห้องเช่าราคาถูก จำเป็นต้องหลบซ่อนตามที่สาธารณะ ทั้งนี้ไม่รวมคนเดินทาง คนหางานทำที่อาจต้องนอนพักค้างคืนชั่วคราว หรือคนที่หางานทำตามฤดูกาล” โดยดำเนินการสำรวจใน ๓ เมืองหลัก ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดขอนแก่น พบจำนวนคนไร้บ้าน ๑,๓๙๕ คน กระจายอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑,๐๙๓ คน ขอนแก่น จำนวน ๑๓๖ คน และเชียงใหม่ จำนวน ๑๖๖ คน ซึ่งมีการดำรงชีวิตประจำวันมีความยากลำบาก ถูกคุกคาม ล่วงละเมิด ทำร้าย และมีความเสี่ยงต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เข้าไม่ถึงการบริการขั้นพื้นฐานและสวัสดิการของรัฐ การขาดโอกาสทางสังคม

๔.๒ ความคืบหน้าการดำเนินงาน

กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต ปี ๒๕๖๐ จำนวน ๕๒.๓๔ ล้านบาท โดยมีผู้รับประโยชน์ (รอบแรก) ๕๔๗ ครอบครัว โดยเป็นการสร้างศูนย์จำนวน ๒ ศูนย์ (จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดขอนแก่น) ในการดำเนินการปัจจุบันมีความคืบหน้าในการดำเนินการ ดังนี้

๔.๒.๑ ศูนย์ฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพคนไร้บ้าน จังหวัดเชียงใหม่ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้สนับสนุนงบประมาณสนับสนุนงบประมาณในการสร้างศูนย์ฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพกลุ่มคนไร้บ้าน จังหวัดเชียงใหม่ โดยสนับสนุนเป็นงบอุดหนุนเพื่อดำเนินการจัดซื้อที่ดินและปลูกสร้างอาคาร จำนวน ๒๖.๔๐ ล้านบาท ให้กับสมาคมคนไร้บ้านเพื่อดำเนินนโยบายการพัฒนาที่อยู่อาศัย คนไร้บ้าน ปัจจุบันได้ดำเนินการจัดซื้อที่ดินเรียบร้อยแล้ว ราคาที่ดิน ๑๙ ล้านบาท ที่ตั้งโครงการบริเวณ

/ตำบลหายยา...

ตำบลห้วยยา อำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่ เนื้อที่ ๓๓๐ ตารางวา โดยสามารถรองรับกลุ่มคนไร้บ้านในที่สาธารณะได้ ๑๐๐ ราย และออกแบบอาคารศูนย์ฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพกลุ่มคนไร้บ้าน จังหวัดเชียงใหม่เสร็จเรียบร้อยแล้ว งบประมาณการก่อสร้างอาคาร ๙,๙๗๓,๕๐๐ บาท โดยเป็นการออกแบบอาคารภายใต้แนวคิดเป็นศูนย์ตั้งหลักชีวิตและศูนย์พัฒนาศักยภาพของกลุ่มคนไร้บ้านที่เปิดพื้นที่เป็นศูนย์เรียนรู้กับทุกกลุ่มภายใต้แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เน้นการใช้วัสดุพื้นถิ่นในการออกแบบอาคารเพื่อให้สอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรมและใช้หลักการประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนในการสนับสนุนการก่อสร้างตามแนวทางประชารัฐ โดยได้มีพิธีลงเสาเอกอาคารไปเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๐ ปัจจุบันได้เริ่มดำเนินการก่อสร้างอาคาร คาดว่าจะก่อสร้างแล้วเสร็จภายในเดือนมกราคม ๒๕๖๑ ในการดำเนินงานได้บูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมถึงภาคประชาสังคม

๔.๒.๒ ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ได้ดำเนินการปรับปรุงอาคารศูนย์คนไร้บ้าน (สุวิทย์ วัดหนู) เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ให้เป็นศูนย์พักคนไร้บ้านที่ถูกสุขลักษณะ มีการแบ่งสัดส่วนการพักอาศัยของกลุ่มคนไร้บ้านชาย หญิง ผู้สูงอายุ ซึ่งปัจจุบันมีกลุ่มคนไร้บ้านหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยคนใช้บริการ จำนวน ๓๐๐ คน ต่อวัน รวมถึงได้ดำเนินการปลูกสร้างที่อยู่อาศัยคนไร้บ้าน “บ้านหลังแรก” จำนวน ๑๖ หลังคาเรือน

๔.๒.๓ ผลการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านอื่น ๆ เช่น การรวมกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อพึ่งตนเองด้านการประกอบอาชีพ การปลูกพืชผักสวนครัว การเลี้ยงไก่ การคัดแยกขยะ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลให้เกิดการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการพึ่งพาตนเอง เกิดการจัดตั้งกลุ่มอาชีพคนไร้บ้านเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาชีพ ปัจจุบันกลุ่มได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในรูปของห้างหุ้นส่วนจำกัดคนไร้บ้าน ซึ่งกลุ่มได้รับงานตกแต่งต้นไม้ งานขนย้ายของ รับเหมางานปูพื้น งานรื้อถอนเคลียร์พื้นที่ มูลค่างานรวม ๔๑๐,๐๐๐ บาทส่งผลให้กลุ่มคนไร้บ้านมีรายได้ มีศักดิ์ศรี มีความมั่นใจการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม

๔.๒.๔ ผลการดำเนินการด้านการสืบค้นหลักฐานและอยู่ในสถานะที่สามารถทำบัตรประชาชนได้ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ร่วมกับเครือข่ายคนไร้บ้านได้อำนวยความสะดวกและประสานงานกับหน่วยงาน นำคนไร้บ้านไปสืบค้นที่ภูมิลำเนาเดิมจนสามารถทำบัตรประชาชนให้คนไร้บ้านได้จำนวน ๖๑ ราย เป็นคนไร้บ้านที่จังหวัดขอนแก่น ๒๒ ราย และคนไร้บ้านที่กรุงเทพมหานคร ๓๙ ราย โดยได้รับความร่วมมือจากเทศบาลนครขอนแก่นและสำนักงานเขตบางกอกน้อย

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พิจารณาแล้วเห็นสมควรเสนอรายงานผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มคนไร้บ้าน มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบและขอให้นำเสนอวิธีที่ตนดังกล่าวต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีด้วย (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจเอก



(อดุลย์ แสงสิงแก้ว)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน

สำนักบ้านมั่นคง

โทร. ๐๒ ๓๗๘ ๘๓๐๐ ต่อ ๘๗๕๒

โทรสาร ๐๒ ๓๗๘ ๘๔๘๗